

Показники проявів пізнавального інтересу

- інтелектуальний - пізнавальна активність у формі запитань;
- спрямованість до досліджуваного об'єкта;
- уявлення про навколишній;

Емоційно-вольовий прояв емоцій, пов'язаних з пізнанням

- активність і самостійність в подоланні труднощів;
- зосередженість і увагу до пізнавальної інформації;

Процесуальний - дослідницький підхід у вирішенні пошукових завдань

- прагнення до нестандартного способу вирішення пошукової завдання;
- увага до окремих сторін пізнавальної діяльності;
- прояв умінь вступати в діалог з приводу пізнання [2].

Структурна характеристика компонентів і показників пізнавального інтересу розкриває багатогранність і складність процесу його розвитку, і необхідність комплексного вивчення педагогічних умов, засобів і методів його формування.

Список використаних джерел

1. Головань Т. Пізнавальний інтерес як чинник підвищення ефективності процесу навчання /Т.Головань// Рідна школа.-2004.-№6.-С.15-17.
2. Киричук О. Б. Виховання в дітей інтересу до навчання./ О.Б. Киричук - К.: "Знання", 1986.-48с.
3. Щукіна Г. І. Педагогічні проблеми формування пізнавальних інтересів дітей / Г.І.Щукіна. -М.: Педагогіка, 1988 -С.208.

УДК 373.2.015.311510.6

Черепаня Н.І.

к.пед.наук, доцент

Мукачівський державний університет

Країло Н.С.

Спеціальність «Дошкільна освіта»

ОС «магістр»

ХАРАКТЕРИСТИКА СФОРМОВАНОСТІ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ

Проблема навчання математики в наш час набуває дедалі більшого значення. Це пояснюється насамперед бурхливим розвитком математичної науки у зв'язку з проникненням її у найрізноманітніші галузі знань.

Підвищення рівня творчої активності, проблеми автоматизації виробництва, моделювання на електронно-обчислювальних машинах тощо передбачають наявність у працівників більшості сучасних професій досить розвиненого вміння чітко й послідовно аналізувати процеси, що вивчаються. Тому навчання в дитячому садку спрямоване насамперед на виховання у дітей звички до повноцінної логічної аргументації всього, що нас оточує. Досвід навчання свідчить про те, що розвиток логічного мислення у дошкільників найбільшою мірою відповідає вивченню початкової математики. Для математичного стилю мислення характерні чіткість,

стислість, розчленованість, точність і логічна послідовність міркувань, уміння користуватися-символікою. У зв'язку з цим перебудовано зміст навчання математики в школі та дитячому садку[2].

Природно, що основою пізнання є чуттєве сприйняття, набуте з досвіду та спостережень. У процесі чуттєвого пізнання формуються уявлення :- образи предметів, їхніх ознак, відношень. Так, оперуючи різноманітними множинами (предметами, іграшками, картинками, геометричними фігурами), діти вчаться встановлювати рівність і нерівність множин, називати кількість словами: більше, менше, порівну. Порівняння конкретних множин готує дітей до засвоєння в майбутньому поняття числа. Саме операції з множинами є тією основою, до якої звертаються діти не лише в дитячому садку, а й протягом наступних років навчання у школі. Уявлення про множину формують у дітей основи розуміння абстрактного числа, закономірностей натурального ряду чисел. Хоча поняття натурального числа, а також геометричної фігури, розміру, частини та цілого абстрактні, все ж вони відображають зв'язки і відношення, властиві предметам навколишньої дійсності.

Доведено, що ознайомлення дітей з різними видами математичної діяльності в процесі цілеспрямованого навчання орієнтує їх на усвідомлення зв'язків та відношень.

У дітей дошкільного віку процес формування початкових математичних знань та умінь здійснюється так, щоб навчання давало не лише безпосередній практичний результат (навички лічби, виконання елементарних математичних операцій), а й широкий розвиваючий ефект. Під математичним розвитком дошкільнят слід розуміти якісні зміни у формах пізнавальної діяльності дитини, які складаються внаслідок формування елементарних математичних уявлень і зв'язаних з ними логічних операцій. Аналіз наукових досліджень (Г. М. Леушиної, Н. І. Непомнящої, А. А. Столяр та інших) педагогічного досвіду з навчання дошкільнят математики переконує в тому, що раціонально побудоване, воно сприяє загальному розумовому розвитку дітей. Раціонально побудоване - це своєчасне, доцільно відповідне віку та інтересам дитини навчання. Крім того, важливе значення має педагогічне керівництво з боку дорослого (вихователя чи батьків). Діти дістають елементарні уявлення про множину, число, відношення розмірів, про найпростіші геометричні фігури, вчаться орієнтуватись у часі та просторі. Вони оволодівають лічбою та вимірюванням лінійних і об'ємних розмірів за допомогою умовної міри, встановлюють кількісні відношення між числами - цілим і частиною. У математичній підготовці дітей, розвитку елементарних математичних уявлень важливу роль відіграє навчання вимірювання як початкового способу пізнання кількісної характеристики довкілля. Це дає змогу дошкільням користуватися не звичайними, а умовними мірами при вимірюванні сипких, рідких та інших речовин. Водночас у дітей розвиваються навички вимірювання на око, що дуже важливо для їхнього сенсорного розвитку[1].

Під впливом систематичного навчання математики діти оволодівають

спеціальною термінологією: назвами чисел, геометричних фігур (коло, квадрат, трикутник, ромб), елементів фігур (сторона, вершина), обчислювальних дій (додавання, віднімання, порівняння) тощо. Проте не рекомендується у роботі з дітьми вживати такі слова-терміни, як натуральний ряд, сукупність, структура, елементи множини.

Заняття з математики набувають особливого значення у зв'язку з розвитком у дітей пізнавальних інтересів, уміння виявляти вольові зусилля в процесі розв'язування математичних задач.

Формування початкових математичних уявлень і понять у взаємозв'язку дає змогу поступово і цілеспрямовано конкретизувати й уточнювати кожне з виділених понять. Ознайомлення дітей з мірою та вимірюванням сприяє формуванню точнішого розуміння числа й насамперед одиниці. Саме зв'язок лічби та вимірювання допомагає дитині усвідомити залежність результату лічби (вимірювання) від одиниці лічби (умовної міри).

На заняттях з математики в дитячому садку формуються найпростіші види практичної і розумової діяльності дітей. Під видами діяльності у цьому випадку, способами обстеження, лічби, вимірювання розуміють об'єктивні послідовні дії, які має виконувати дитина для засвоєння знань: поелементне порівняння двох множин, накладання мір та ін [3].

Оволодіваючи цими діями, дитина засвоює мету й засоби діяльності, а також правила, що сприяють формуванню уявлень. Наприклад, порівнюючи рівні і нерівні між собою множини, накладаючи або прикладаючи елементи, дитина усвідомлює поняття кількості. Тому особлива увага приділяється розвитку практичних дій дітей з предметами.

Програма з математики в дитячому садку передбачає розвиток окоміру дітей при формуванні оцінок розміру. Для цього їх навчають оцінювати розмір предметів у цілому або за окремими параметрами, зіставляючи з розміром відомих предметів. Звертається увага на формування вміння перевіряти правильність оцінок у своїй практичній діяльності, застосовуючи додавання, віднімання тощо. Кожна практична вправа поповнює знання дітей новим змістом. Вважають, що формування елементарних математичних уявлень і понять відбувається одночасно з виробленням у дітей практичних вмінь та навичок [3].

Список використаних джерел

1. Леушина А.М. Формирование элементарных математических представлений у детей дошкольного возраста. /Леушина А.М. – М.Просвещение. -1974.-368с.
2. Формирование элементарных математических представлений у детей дошкольного возраста. /Под ред. Столяра А.А.- М.Просвещение.-1988.-302с.
3. Щербакова К.Й.Методика навчання математики дітей дошкільного віку. /Щербакова К.Й.- Підручник для пед. Інститутів. – 2002. – 368с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>